

Wsparcie procesu diagnozowania i opiniowania problemu gotowości szkolnej dzieci

marzec 2014 r.

Autorzy:

mgr Mateusz Wiliński, psycholog w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 6 w Poznaniu

mgr Piotr Wiliński, dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 2 w Poznaniu

Konsultacje:

prof. dr hab. Anna I. Brzezińska, Instytut Psychologii Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu,
Zespół Wczesnej Edukacji Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie

Joanna Wrona, dyrektor Departamentu Zwiększania Szans Edukacyjnych MEN

Elżbieta Neroj, naczelnik Wydziału Specjalnych Potrzeb Edukacyjnych Departamentu
Zwiększania Szans Edukacyjnych MEN

Opiniowanie w sprawie gotowości szkolnej dzieci

Broszura nr 2

Broszura przygotowana na konferencję pt. :

„Wsparcie procesu diagnozowania i opiniowania problemu gotowości szkolnej dzieci” współfinansowaną ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Opracowanie tej broszury było dla nas wielkim wyzwaniem. Praca nad nią trwała dwa miesiące. Przygotowując ją konsultowaliśmy się z pracownikami i dyrektorami poradni psychologiczno-pedagogicznych województwa wielkopolskiego, z przedstawicielami Ministerstwa Edukacji Narodowej, Instytutu Badań Edukacyjnych w Warszawie oraz Instytutu Psychologii UAM w Poznaniu. Wszystkim osobom zaangażowanym w to przedsięwzięcie serdecznie dziękujemy. Efekt końcowy i wszystkie jego niedociągnięcia obarczają wyłącznie autorów.

Część 1: Opiniowanie – stan aktualny i jego uwarunkowania formalno-prawne

W ciągu ostatnich lat postawiono przed poradniami psychologiczno-pedagogicznymi wyzwania dotyczące reorganizowania dotychczasowego sposobu realizacji zadań, w tym w zakresie opiniowania. Mowa tutaj o rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. Nr 228, poz. 1488), które obowiązywało do 16 marca 2013 r. oraz o aktualnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 199).

Ostatnie z wyżej przywołanych rozporządzeń wprowadziło zmiany w zakresie działalności opiniodawczej poradni psychologiczno-pedagogicznych. Do najważniejszych z nich należą:

- przepis **§ 4 ust. 1** stanowiący, że poradnia wydaje opinie w sprawach określonych w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.) oraz w przepisach wydanych na podstawie tych ustaw. Jeżeli przepisy te nie stanowią inaczej, opinie wydaje się zgodnie z przepisami § 5 i § 6 rozporządzenia;
- przepis **§ 4 ust. 2** stanowiący, że poradnia może wydawać opinie także w innych sprawach, niż określone w ww. przepisach, związanych z kształceniem i wychowaniem dzieci i młodzieży;
- przepis **§ 5 ust. 1** stanowiący, że poradnia wydaje opinię na pisemny wniosek rodzica dziecka albo ucznia, którego dotyczy opinia, w terminie nie dłuższym niż 30 dni, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach w terminie nie dłuższym niż 60 dni od dnia złożenia wniosku. Wniosek powinien zawierać uzasadnienie;
- przepis **§ 5 ust. 2** stanowiący, że osoba składająca wniosek o wydanie opinii może dołączyć do wniosku posiadaną dokumentację uzasadniającą wniosek, w szczególności wyniki obserwacji i badań psychologicznych, pedagogicznych, logopedycznych i lekarskich, a w przypadku dziecka uczęszczającego do przedszkola, szkoły lub placówki, albo pełnoletniego ucznia uczęszczającego do szkoły lub placówki – także opinię nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych lub specjalistów udzielających pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu, szkole lub placówce;
- przepis **§ 5 ust. 3** stanowiący, że jeżeli w celu wydania opinii jest niezbędne przeprowadzenie badań lekarskich, na wniosek poradni rodzic dziecka przedstawia zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia dziecka, a pełnoletni uczeń – zaświadczenie lekarskie o swoim stanie zdrowia, zawierające informacje niezbędne do wydania opinii;
- przepis **§ 5 ust. 4** stanowiący, że jeżeli ze względu na konieczność przedstawienia zaświadczenia o stanie zdrowia, nie jest możliwe wydanie przez poradnię opinii w terminie określonym w ust. 1, opinię wydaje się w ciągu 7 dni od dnia przedstawienia zaświadczenia;
- przepis **§ 5 ust. 4** stanowiący, że w celu uzyskania informacji o problemach dydaktycznych i wychowawczych dziecka albo pełnoletniego ucznia, poradnia może zwrócić się do dyrektora odpowiednio: przedszkola, szkoły lub placówki, do której dziecko albo pełnoletni uczeń uczęszcza, o wydanie opinii nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych lub specjalistów, o których mowa w ust. 2, informując o tym osobę składającą wniosek;
- przepis **§ 6 ust. 1** określający co powinna zawierać opinia. Będzie o tym mowa w dalszej części opracowania.

Każda z poradni, od czasu wprowadzenia ww. przepisów i na ich podstawie, wypracowała swoje procedury postępowania w zakresie:

- a) kontaktu ze zgłaszającymi się rodzicami,
- b) trybu przyjmowania zgłaszanych problemów przy których rozwiązywaniu rodzice oczekują wsparcia,
- c) przyjmowania wniosków o wydanie opinii i orzeczeń,
- d) podejmowania działań odpowiadających na zgłoszony problem lub złożony wniosek.

Poradnie będą różniły się między sobą przyjętymi procedurami w każdym z tych zakresów. Nie ma w tym nic złego, bo każda poradnia działa w innych warunkach. Sądzymy jednak, że warto dokonać przeglądu przyjętych procedur i ewentualnie rozważyć wprowadzenie zmian, jeśli pod wpływem niniejszej broszury pracownicy poradni i ich dyrektorzy uznają to za zasadne.

Zgłaszanie się rodziców do poradni

Ponieważ poradnie, w odróżnieniu od innych placówek oświaty, realizują swoje zadania w sposób ciągły, kilka razy w roku występują okresy w czasie których odnotowuje się zwiększoną liczbę zgłoszeń i wniosków rodziców o wydanie opinii. Pracownicy poradni podlegają wtedy presji rodziców, nauczycieli, dyrektorów szkół i przedszkoli oraz organów prowadzących przedszkola i szkoły, nalegających na jak najszybsze wydanie opinii. Presji takiej nie należy ulegać. Na straży odpowiedzialnego, rzetelnego i etycznego działania pracowników poradni stoi przywołany powyżej przepis **§ 5 ust. 1** rozporządzenia. Niewątpliwie należy podjąć działania, aby we współpracy z dyrektorami rejonowych przedszkoli, szkół i placówek upowszechnić wśród rodziców, nauczycieli i uczniów informacje o wynikających z przepisów prawa terminach na przedstawienie przez rodziców opinii w danej sprawie, w celu np. wydania określonej decyzji (np. w sprawie indywidualnego toku lub programu nauki), uruchomienia pomocy psychologiczno-pedagogicznej w danej formie (np. klasy terapeutycznej) lub odroczenia realizacji obowiązku szkolnego dziecka. Należy również informować potencjalnych wnioskodawców o terminie rozpatrzenia wniosku o wydanie opinii przez poradnię. Działania te powinny skłonić osoby uprawnione do wnioskowania o wydanie opinii do złożenia takiego wniosku odpowiednio wcześniej, by zapewnić możliwość rozpatrzenia go we właściwym terminie.

Aktualnie dostrzec można zwiększającą się z roku na rok liczbę rodziców zgłaszających się do poradni z wątpliwościami co do gotowości szkolnej ich 6-letnich dzieci. Zwiększone zapotrzebowanie na diagnozowanie gotowości szkolnej może się utrzymywać także w następnych latach.

Rodzice często zgłaszają się do poradni z prośbą o pomoc w rozwiązaniu problemu, nie zawsze związaną z wydaniem opinii, albo brakuje im wiedzy, że mogą o opinię wystąpić. Zgłaszają się np. z powodu przeżywanego niepokoju związanych z rozwojem lub funkcjonowaniem dziecka. Zależy im na przeprowadzeniu badań psychologiczno-pedagogicznych. Oczekują pomocy w rozwiązaniu u doświadczanego problemu.

Dla takich rodziców decyzja o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie opinii przez poradnię jest zwykle ostatnim krokiem postępowania po zgłoszeniu się przez nich do poradni. Taki tok postępowania zgodny jest z przepisem § 2. ust. 1 i 2 przywołanego powyżej obowiązującego rozporządzenia. Stanowią one, że do zadań poradni należą:

- diagnozowanie dzieci i młodzieży,
- udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Warto przejrzeć procedury i wzory dokumentów, które mają wspierać rodziców na etapie zgłaszania się do poradni i ewentualnie wprowadzić w procedurach niezbędne zmiany sprzyjające rodzicom. W tym kontekście istotna jest analiza przyjętego w poradni dokumentu pozwalającego rodzicowi zgłosić się do poradni, sformułować problem i podać dane dziecka niezbędne do założenia mu indywidualnej teczki.

Formularz zgłoszenia

Dokument taki może stanowić podstawę uruchomienia dalszych działań, których celem jest rozwiązanie zgłaszanego problemu (np. spotkanie ze specjalistą, udzielenie pomocy bezpośredniej lub podjęcie badań diagnostycznych), szczególnie wtedy gdy rodzic nie wystąpił z wnioskiem o wydanie opinii.

Do poradni zgłosić się mogą także rodzice, którzy chcą złożyć wniosek o wydanie opinii w konkretnej sprawie. Należy pamiętać, że rodzic ma prawo przekazać wniosek o wydanie opinii zarówno w formie papierowej, jak i elektronicznej.

Możliwe są tutaj dwa warianty:

- **pierwszy** – rodzic składa wniosek o wydanie opinii w konkretnej sprawie (np. odroczenia obowiązku szkolnego) bez załączonych wyników obserwacji i badań psychologicznych, pedagogicznych, logopedycznych i lekarskich, a w przypadku dziecka uczęszczającego do przedszkola, szkoły lub placówki, bez opinii nauczycieli, wychowawców lub specjalistów udzielających pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu, szkole lub placówce. Wówczas konieczne będzie przeanalizowanie wniosku rodziców oraz uruchomienie procedury diagnostycznej dziecka w celu przygotowania opinii na złożony wniosek;

- **drugi** – rodzic składa wniosek o wydanie opinii (np. odroczenia obowiązku szkolnego z załączonymi wynikami obserwacji i badań psychologicznych, pedagogicznych, logopedycznych i lekarskich, a w przypadku dziecka uczęszczającego do przedszkola, szkoły lub placówki, z załączoną opinią nauczycieli, wychowawców lub specjalistów udzielających pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu, szkole lub placówce. Wówczas pracownicy poradni powinni dokonać analizy, czy przedstawiona dokumentacja jest wystarczająca do podjęcia decyzji o wydaniu opinii, o którą rodzice wnioskuje, czy też konieczne jest wykonanie/przeprowadzenie badań uzupełniających. Dopiero po zakończeniu tych czynności możliwe jest wydanie stosownej opinii.

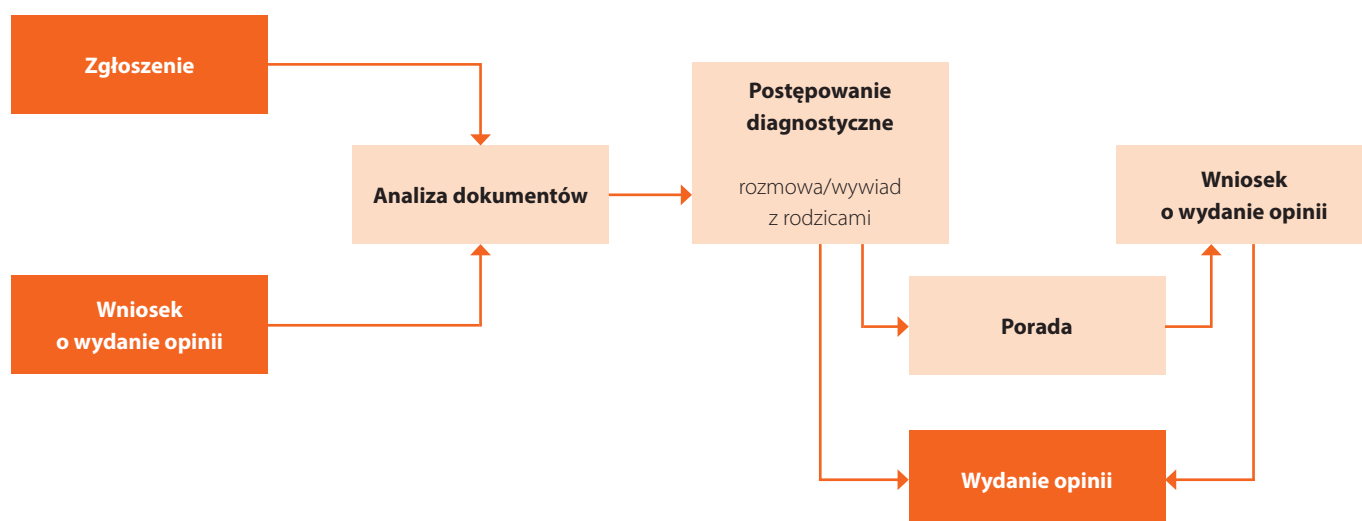
Opisane powyżej sposoby 1) zgłaszania się rodziców do poradni oraz 2) składania wniosku o wydanie opinii wymagają odrębnych ścieżek rozwiązywania problemów. Kwestie te ilustruje Rysunek 1.

Rzetelne i etyczne postępowanie pracownika poradni psychologiczno-pedagogicznej wymaga wyczerpującego rozpatrzenia każdego zgłoszenia i wniosku rodziców o wydanie opinii. Z praktyki dotyczącej zgłoszeń rodziców i rodzaju dokumentów dołączanych do wniosków wynika, że w celu usprawnienia pracy konieczne jest wprowadzenie odrębnych procedur postępowania diagnostycznego, tj.:

1. trybu postępowania podstawowego obejmującego analizę wniosku i dokumentów do niego dołączonych, przeprowadzenie wywiadu wstępnego skonstruowanego na podstawie listy przesiewowej i dokonania oceny poziomu gotowości szkolnej dziecka,
2. trybu postępowania pogłębionego obejmującego dodatkowo: wywiad pogłębiony, skonstruowany na podstawie już zebranych danych i listy przesiewowej, ocenę poziomu rozwoju dziecka, ocenę różnych aspektów funkcjonowania dziecka i jakości środowiska jego rozwoju.

Obiecujące rozwinięcie zawiera broszura pt. „Diagnoza gotowości szkolnej w ujęciu interakcyjnym” autorstwa M. Czub i M. Wilińskiego, dostępna na <http://www.eduentuzjasci.pl/dziecko-nastolatek/index.php> w zakładce „materiały”.

Rysunek 1. Ścieżki postępowania dotyczące opiniowania gotowości szkolnej dziecka.

Wydawanie opinii przez poradnie dzieciom 5-,6-,7-letnim

Przepis § 4 ust. 1 przywołanego we wstępie rozporządzenia umożliwia poradniom psychologiczno-pedagogicznym wydawanie opinii w sprawach określonych w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy oraz w przepisach wydanych na podstawie ustawy o systemie oświaty.

Zgłaszane są czasem wątpliwości dotyczące interpretacji przepisów ustawy o systemie oświaty stanowiących o odroczeniu realizacji lub wcześniejszym rozpoczęciu spełniania obowiązku szkolnego przez dziecko. Warto się zatem im dokładniej przyjrzeć.

ODRACZANIE OBOWIĄZKU SZKOLNEGO

Art. 16 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty stanowi, że decyzję w sprawie odroczenia obowiązku szkolnego podejmuje dyrektor publicznej szkoły podstawowej, w obwodzie której dziecko mieszka, po zasięgnięciu opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.

WCZEŚNIEJSZE PRZYJĘCIE DZIECKA DO SZKOŁY

Art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty stanowi, że od dnia 1 września 2014 r. decyzję o wcześniejszym przyjęciu dziecka do szkoły podstawowej podejmuje dyrektor szkoły po zasięgnięciu opinii również niepublicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Powinno być: Należy podkreślić, że przepisy te są podstawą do wydawania opinii **w sprawie odroczenia spełniania obowiązku szkolnego lub w sprawie wcześniejszego przyjęcia dziecka do szkoły**. Nieprawidłowa jest interpretacja, że dyrektor szkoły podstawowej może podjąć decyzję na podstawie jakiegokolwiek opinii wydanej przez poradnię (tj. opinii w innej sprawie niż odroczenie spełniania obowiązku szkolnego/w sprawie wcześniejszego przyjęcia dziecka do szkoły, nawet jeżeli została ona wydana zgodnie z prawem). Jest tak ponieważ tylko opinie wydawane w tych sprawach wyrażają stanowisko poradni dotyczące przedmiotu sprawy i precyzują przesłanki odpowiednio odroczenia obowiązku szkolnego oraz wcześniejszego przyjęcia dziecka do szkoły.

Przed taką niejednoznacznością chronić powinno wprowadzenie do opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej zapisu jednoznacznie wskazującego, w jakiej sprawie jest ona wydana. Umocowanie prawne dla takiego sposobu postępowania znaleźć można również w przepisach § 15 pkt 3 lit. a-n rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych dziedzinowych gromadzonych w systemie informacji oświatowej (Dz. U. poz. 1547).

W określeniu podstawy prawnej opinii pomocny może być „Wykaz opinii wydawanych przez publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne”, opublikowany na stronie Ośrodka Rozwoju Edukacji: http://www.ore.edu.pl/strona-ore/index.php?option=com_phocadownload&view=category&id=172:poradnie-psychologiczno-pedagogiczne-a-zmiany-w-systemie-edukacji&Itemid=1084.

Zgodnie z przepisami prawa poradnia na wniosek rodziców, w zależności od rozpoznanych potrzeb, może wydać dziecku 5-, 6- lub 7-letniemu różne dokumenty. Ilustrują to tabele zamieszczone poniżej.

Lp.	Realizacja wniosku rodzica o wydanie orzeczenia	Podstawa prawna dokumentu wydawanego przez zespół orzekający
1	opinia w sprawie potrzeby wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka	art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.)§ 2 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. Nr 173, poz. 1072)§ 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013r., poz. 199)

Lp.	Realizacja wniosku rodzica o wydanie orzeczenia	Podstawa prawna dokumentu wydawanego przez zespół orzekający
2	informacja o wynikach diagnozy przeprowadzonej w poradni	§ 6 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013r., poz. 199)
3	opinia w sprawie objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu, szkole i w placówce	§ 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013r., poz. 532) § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013r., poz. 199)
4	opinia w sprawie odroczenia obowiązku szkolnego	art. 16 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013r., poz. 199)
5	opinia w sprawie wcześniejszego przyjęcia dziecka do szkoły	art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013r., poz. 199)
6	opinia w sprawie spełniania przez dziecko odpowiednio obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego poza przedszkolem, oddziałem przedszkolnym lub inną formą wychowania przedszkolnego lub obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą	art. 16 ust. 10 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 199)
7	orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego	art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) § 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. Nr 173, poz. 1072)
8	orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego	art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) § 2 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. Nr 173, poz. 1072)

Lp.	Realizacja wniosku rodzica o wydanie orzeczenia	Podstawa prawna dokumentu wydawanego przez zespół orzekający
9	orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania	• art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) • § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. Nr 173, poz. 1072)
10	orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych zespołowych lub indywidualnych	• art. 71b ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) • § 2 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. Nr 173, poz. 1072)

Warto pamiętać, że orzeczenia wydawane są przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradniach specjalistycznych. Natomiast opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka wydawane są przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradniach specjalistycznych, lub zespoły opiniujące działające w niepublicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym niepublicznych poradniach specjalistycznych, założonych zgodnie z art. 82 ustawy o systemie oświaty oraz zatrudniających pracowników posiadających kwalifikacje określone dla pracowników publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych.

Część 2: Wydawanie opinii przez poradnie

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 199) w przepisach § 6 ust.1 stanowi, że opinia poradni zawiera:

1. oznaczenie poradni wydającej opinię,
2. numer opinii,
3. datę wydania opinii,
4. podstawę prawną wydania opinii,
5. imię i nazwisko dziecka, którego dotyczy opinia, jego numer PESEL, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer dokumentu potwierdzającego jego tożsamość, datę i miejsce jego urodzenia oraz miejsce zamieszkania, nazwę i adres odpowiednio: przedszkola, szkoły lub placówki oraz oznaczenie odpowiednio: oddziału przedszkolnego w przedszkolu, oddziału w szkole lub grupy wychowawczej w placówce, do której dziecko uczęszcza,
6. określenie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dziecka oraz opis mechanizmów wyjaśniających funkcjonowanie dziecka, w odniesieniu do problemu zgłaszanego we wniosku o wydanie opinii,
7. stanowisko w sprawie, której dotyczy opinia, oraz szczegółowe jego uzasadnienie,
8. wskazania dla nauczycieli dotyczące pracy z dzieckiem,
9. wskazania dla rodziców dotyczące pracy z dzieckiem, które powinni stosować w celu rozwiązania zgłaszanego problemu,
10. imiona i nazwiska oraz podpisy specjalistów, którzy sporządzili opinię,
11. podpis dyrektora poradni.

Możliwe są różne sposoby redagowania opinii. Przepisy § 6 ust.1 ww. rozporządzenia wskazują na obowiązkowe elementy jej zawartości. W praktyce stosowanej przez poradnie przy sporządzaniu opinii dominuje opis wyników badań, podczas gdy kluczowe jest określenie, na podstawie badań, indywidualnych potrzeb dziecka oraz zaleceń dla różnych odbiorców, które wskazują na sposób rozwiązania zgłaszanego problemu i dotyczą opiniowanej sprawy. W związku z tym opinia ma być zrozumiała dla odbiorców – rodziców, nauczycieli i specjalistów podejmujących działania wobec dziecka – ma być dokumentem „operacyjnym”, czyli stanowiącym podstawę do zaplanowania niezbędnych do zrealizowania i odpowiednich do potrzeb dziecka działań.

Warto w tym miejscu wyraźnie podkreślić, że opis wyników badań ma znaczenie dla innych specjalistów, jednakże dla rodziców i nauczycieli często jest niezrozumiały, co może prowadzić do błędnej interpretacji treści opinii.

Nie zawsze też konieczne jest przekazywanie w opinii wszystkich uzyskanych w toku postępowania diagnostycznego dziecka informacji. W sytuacji, gdy jest to konieczne poradnia może wydać informacje o wynikach badania na podstawie dokumentacji zawartej w teczce indywidualnej. Dlatego wskazane jest przyjęcie rozwiązania, w którym opis wyników badania w opinii ma charakter opcjonalny, a nie konieczny. Natomiast, zgodnie z wymaganiami § 6 ust.1 pkt 6 ww. rozporządzenia, opinia poradni powinna bezwzględnie zawierać określenie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dziecka oraz opis mechanizmów wyjaśniających jego funkcjonowanie, w odniesieniu do problemu zgłaszanego we wniosku o wydanie opinii. Przy takim punkcie widzenia wyważony opis wyników badania może stanowić dobry punkt wyjścia do realizacji ww. przywołanego przepisu.

Formularz opinii

W świetle tego co napisaliśmy powyżej pojawia się pytanie, jak formułować opinie zgodne z wymaganiami przepisów prawa i oczekiwań jej odbiorców.

W związku z naszymi przemyśleniami **proponujemy układ blokowy formularza opinii o określonej strukturze** (przykładowa opinia skonstruowana według tego układu znajduje się na stronach 10 i 11 niniejszej broszury):

1) oznaczenie poradni wydającej opinię
numer poczty wychodzącej (w oparciu o rzeczowy wykaz akt)

3) data wydania opinii

2) numer opinii
w sprawie: (zobacz strona 10 niniejszej broszury)

4) podstawa prawna wydania opinii

5) imię i nazwisko dziecka, którego dotyczy opinia, jego numer PESEL, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer dokumentu potwierdzającego jego tożsamość, datę i miejsce jego urodzenia oraz miejsce zamieszkania, nazwę i adres odpowiednio: przedszkola, szkoły lub placówki oraz oznaczenie odpowiednio: oddziału przedszkolnego w przedszkolu, oddziału w szkole lub grupy wychowawczej w placówce, do której dziecko albo uczeń uczęszcza

7) stanowisko w sprawie, której dotyczy opinia oraz szczegółowe jego uzasadnienie
(tu opcjonalnie można zamieścić opis wyników przeprowadzonych badań)

6) określenie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dziecka oraz opis mechanizmów wyjaśniających funkcjonowanie dziecka, w odniesieniu do problemu zgłaszanego we wniosku o wydanie opinii

8) wskazania dla nauczycieli dotyczące pracy z dzieckiem

9) wskazania dla rodziców dotyczące pracy z dzieckiem, które powinien stosować w celu rozwiązania zgłaszanego problemu

10) imiona i nazwiska oraz podpisy specjalistów, którzy sporządzili opinię

11) podpis dyrektora poradni

Przykład blokowego zredagowania opinii

(pieczęć poradni)

(miejsowość, data)

Sygnatura: [tu wpisać numer poczty wychodzącej]

Opinia nr ... Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej W sprawie: odroczenia obowiązku szkolnego

Podstawa prawna wydania opinii:

1. art. 16 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.)
2. § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 199).

(imię i nazwisko)

(numer PESEL lub seria i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość)

(data urodzenia)

(miejsce urodzenia)

(miejsce zamieszkania)

(nazwa i adres odpowiednio: przedszkola, szkoły lub placówki oraz oznaczenie odpowiednio oddziału przedszkolnego w przedszkolu, oddziału w szkole lub grupy wychowawczej w placówce, do której dziecko uczęszcza)

Stanowisko poradni w sprawie, której dotyczy opinia:

Na podstawie wyników badań przeprowadzonych w tutejszej poradni oraz analizy dokumentacji zgromadzonej w teczce indywidualnej stwierdza się:

**Możliwe
rozstrzygnięcia:**

z uwagi na ważne przyczyny zasadne jest odroczenie obowiązku szkolnego dziecka, nie dłużej jednak niż o jeden rok.
lub
brak ważnych przyczyn uzasadniających odroczenie obowiązku szkolnego dziecka.

Uzasadnienie:

Opis ścieżki, którą wybrał rodzic, zgłaszając się do poradni [opis wariantów]:

Wariant I: Do poradni zgłosił(a) się [tu wpisać kto] w dniu [tu wpisać datę] z powodu [tu wpisać zgłaszany problem].

Wariant II: Z wnioskiem o wydanie opinii [tu wpisać kto wystąpił] w dniu [tu wpisać datę]. W wyniku podjętych czynności ustalono, że [tu wpisać ważne informacje]. Z wnioskiem o wydanie opinii [tu wpisać kto wystąpił] w dniu [tu wpisać datę]. Proces diagnostyczny zakończono w dniu [tu wpisać datę]. W jego wyniku ustalono jak poniżej.

Wariant III: Z wnioskiem o wydanie opinii [tu wpisać kto wystąpił] w dniu [tu wpisać datę]. Do wniosku dołączona została dokumentacja potwierdzająca zasadność wydania opinii.

Dziecko nie jest/jest objęte pomocą psychologiczno-pedagogiczną [tu wpisać gdzie: w przedszkolu, szkole lub placówce].

Wcześniej było/nie było badane [tu podać oraz rodzaj i datę dokumentu zawierającego wyniki badań].

[tu wpisać inne ważne informacje]

Tu opcjonalnie mogą być zamieszczone wyniki przeprowadzonych badań:

Opis wyników badań psychologicznych.

Opis wyników badań pedagogicznych.

Opis wyników badań logopedycznych.

Opis wyników konsultacji medycznych.

Określenie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dziecka oraz opis mechanizmów wyjaśniających funkcjonowanie dziecka, w odniesieniu do problemu zgłaszanego we wniosku o wydanie opinii:

- Wskazanie potrzeb i możliwości dziecka zidentyfikowanych w wyniku przeprowadzonych badań.
- Opis mechanizmów wyjaśniających aktualne funkcjonowanie dziecka.
- Charakterystyka koniecznego wsparcia.

Wskazania dla nauczycieli dotyczące pracy z dzieckiem

1. Wnioskuje się o udzielanie dziecku/uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej w trakcie bieżącej pracy oraz w formie:

- zajęć dydaktyczno-wyrównawczych [jeśli dziecko rozpocznie spełniać obowiązek szkolny],
- klasy terapeutycznej (jeśli dziecko rozpocznie spełniać obowiązek szkolny),
- zajęć korekcyjno-kompensacyjnych,
- zajęć logopedycznych,
- zajęć socjoterapeutycznych,
- innych zajęć o charakterze terapeutycznym,
- porad i konsultacji [określić w jakim zakresie],
- porad i konsultacji dla rodziców i nauczycieli [określić w jakim zakresie],
- warsztatów i szkoleń dla rodziców i nauczycieli (określić tematykę),

2. Inne wskazania (w tym charakterystyka/opis warunków, które powinny zostać spełnione).

Wskazania dla rodziców dotyczące pracy z dzieckiem

1. Wskazanie 1
2. Wskazania następne

(imiona i nazwiska oraz podpisy specjalistów, którzy sporządzili opinię)

(podpis dyrektora)

Otrzymują:

1. rodzice (opiekun prawny) dziecka,
2. przedszkole, szkoła lub placówka do której dziecko uczęszcza (na podstawie pisemnego wniosku rodziców),
3. a/a

Użyteczność interakcyjnego modelu diagnozy gotowości szkolnej

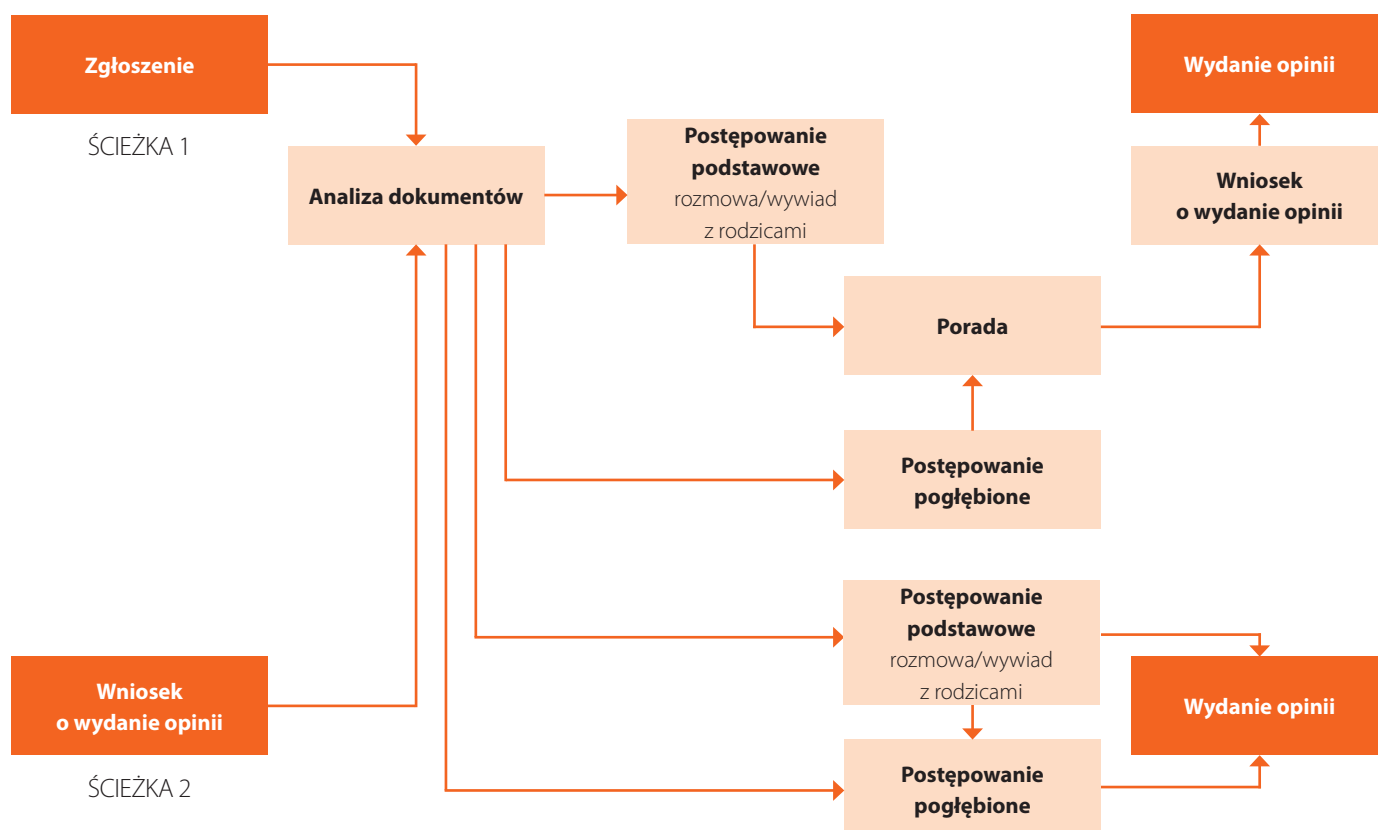
Przyjęcie interakcyjnego modelu diagnozy gotowości szkolnej może przyczynić się do usprawnienia przebiegu działań podejmowanych w poradni. Jest on na tyle uniwersalny, że może być zastosowany w każdej poradni – niezależnie od posiadanych przez nią zasobów materialnych, instrumentalnych i kadrowych czy specyfiki środowiska lokalnego, w jakim ona działa.

Temat interakcyjnego modelu diagnozy gotowości szkolnej omawiany jest w Broszurze 1 pt. „Diagnoza gotowości szkolnej w ujęciu interakcyjnym”. Proponowany w Broszurze 1 schemat postępowania diagnostycznego zakłada jego podział na etapy obejmujące wszystkie konieczne czynności merytoryczne, podejmowane przez specjalistów zatrudnianych w poradni psychologiczno-pedagogicznej. Wprowadza także podział procesu diagnozy gotowości szkolnej na dwie części:

1. podstawową: stosowaną przy rozpatrywaniu sytuacji w miarę typowych, jednoznacznych, niebudzących wątpliwości, tzn., gdy diagnosta dysponuje wystarczającą liczbą informacji, gdy ma dostęp do różnorodnej dokumentacji, gdy rodzice udzielają jasnych i wyczerpujących informacji w trakcie pierwszej rozmowy, gdy informacje zebrane z różnych źródeł są spójne,
2. pogłębioną: stosowaną przy rozpatrywaniu sytuacji złożonych, niejasnych, niejednoznacznych, tzn., gdy diagnosta nie ma wystarczającej liczby informacji, gdy nie są one spójne, albo gdy są sprzeczne czy niepełne, gdy sytuacja np. zdrowotna dziecka ulega dynamicznym zmianom, gdy wobec dziecka stosowano różne formy pomocy i brak lub niepełna jest informacja o ich efektach.

Zastosowanie takiego podziału pozwala zamykać sprawy oczywiste i jednoznaczne po przeprowadzeniu podstawowych czynności diagnostycznych. Można wówczas udzielić rodzicowi porady lub/i przystąpić do formułowania opinii odpowiadającej na wniosek złożony przez rodzica. Natomiast w przypadku wątpliwości i niejednoznaczności danych zebranych na etapie podstawowym zasadne jest podjęcie czynności pogłębiających diagnozę.

Rysunek 2. Ścieżki postępowania dotyczące opiniowania gotowości szkolnej dziecka z uwzględnieniem interakcyjnego modelu diagnozy gotowości szkolnej.

(pieczęć poradni)

(miejscowość, data)

Sygnatura: [tu wpisać numer poczty wychodzącej]

Opinia nr.../d1, d2, d3 **Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej**

Dotyczy: rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego przez dziecko

Nowym proponowanym rozwiązaniem jest wprowadzenie do opinii tematu, którego ona dotyczy. Tu w formie uogólnionej można wpisać zgłoszony przez rodziców problem.

W przypadku zgłoszonego problemu gotowości szkolnej dziecka istnieją trzy alternatywne sprawy, w jakich wydana może zostać opinia:

[d3] **W sprawie:** odroczenia obowiązku szkolnego

Podstawa prawna wydania opinii:

1. art. 16 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.)
2. § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 199).

[d2] **W sprawie:** objęcia dziecka (ucznia) pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu, szkole i w placówce

Podstawa prawna wydania opinii:

1. § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013r., poz. 532)
2. § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013r., poz. 199).

[d1] **W sprawie:** nie określonej literalnie w przepisach, związanej z kształceniem i wychowaniem dziecka/ucznia

Podstawa prawna wydania opinii:

1. § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 199).

(imię i nazwisko)

(numer PESEL lub seria i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość)

(data urodzenia)

(miejscie urodzenia)

(miejscie zamieszkania)

(nazwa i adres odpowiednio: przedszkola, szkoły lub placówki oraz oznaczenie odpowiednio: oddziału przedszkolnego w przedszkolu, oddziału w szkole lub grupy wychowawczej w placówce, do której dziecko uczęszcza)

Stanowisko poradni w sprawie, której dotyczy opinia:

Na podstawie wyników badań przeprowadzonych w tutejszej poradni oraz analizy dokumentacji zgromadzonej w teczce indywidualnej stwierdza się [należy wskazać jeden z poniższych wariantów]:

Możliwe rozstrzygnięcia:

- [d1] **wysoki/adekwatny poziom gotowości dziecka do rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego,**
- [d2] **poziom gotowości szkolnej umożliwiający dziecku rozpoczęcie spełniania obowiązku szkolnego przy zapewnieniu określonych w opinii warunków,**
- [d3] **brak gotowości/niski poziom gotowości szkolnej dziecka, uniemożliwiający rozpoczęcie spełniania obowiązku szkolnego z powodzeniem (z uwagi na ważne przyczyny zasadne jest odroczenie obowiązku szkolnego dziecka w roku szkolnym, ...**

Uzasadnienie:

Opis ścieżki, którą wybrał rodzic zgłaszający się do poradni [opis wariantów]:

Wariant I: Do poradni zgłosił(a) się [tu wpisać kto] w dniu [tu wpisać datę] z powodu [tu wpisać zgłaszany problem].

Wariant II: Z wnioskiem o wydanie opinii [tu wpisać kto wystąpił] w dniu [tu wpisać datę]. W wyniku podjętych czynności ustalono, że [tu wpisać ważne informacje]. Z wnioskiem o wydanie opinii [tu wpisać kto wystąpił] w dniu [tu wpisać datę]. Proces diagnostyczny zakończono w dniu [tu wpisać datę]. W jego wyniku ustalono jak poniżej.

Wariant III: Z wnioskiem o wydanie opinii [tu wpisać kto wystąpił] w dniu [tu wpisać datę]. Do wniosku dołączona została dokumentacja potwierdzająca zasadność wydania opinii.

Dziecko nie jest/jest objęte pomocą psychologiczno-pedagogiczną [tu wpisać gdzie: w przedszkolu, szkole lub placówce].

Wcześniej było/nie było badane [tu podać gdzie oraz rodzaj i datę dokumentu zawierającego wyniki badań].

[Tu wpisać inne ważne informacje]

Opis wyników przeprowadzonych badań (opcjonalnie):

Opis wyników badań psychologicznych.

Opis wyników badań pedagogicznych.

Opis wyników badań logopedycznych.

Opis wyników konsultacji/rozpoznań medycznych.

→ (W tym opis wyników badań wystandardyzowanymi metodami)

Określenie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dziecka oraz opis mechanizmów wyjaśniających funkcjonowanie dziecka, w odniesieniu do problemu zgłaszanego we wniosku o wydanie opinii:

- Wskazanie potrzeb i możliwości dziecka zidentyfikowanych w wyniku przeprowadzonych badań.
- Opis mechanizmów wyjaśniających aktualne funkcjonowanie dziecka.
- Charakterystyka koniecznego wsparcia.

Wskazania dla nauczycieli dotyczące pracy z dzieckiem

1. Wnioskuje się o udzielanie dziecku/uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej w trakcie bieżącej pracy oraz w formie:

- zajęć rozwijających uzdolnienia,
- zajęć dydaktyczno-wyrównawczych [nie dotyczy dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym],
- klasy terapeutycznej [nie dotyczy dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym],
- zajęć korekcyjno-kompensacyjnych,

- zajęć logopedycznych,
 - zajęć socjoterapeutycznych,
 - innych zajęć o charakterze terapeutycznym,
 - porad i konsultacji [określić w jakim zakresie],
 - porad i konsultacji dla rodziców i nauczycieli [określić w jakim zakresie],
 - warsztatów i szkoleń dla rodziców i nauczycieli [określić tematykę],
2. Inne wskazania [w tym charakterystyka/opis warunków, które powinny zostać spełnione].

Wskazania dla rodziców dotyczące pracy z dzieckiem

1. Wskazanie 1
2. Wskazanie 2
3. Wskazanie kolejne

(imiona i nazwiska oraz podpisy specjalistów, którzy sporządzili opinię)

(podpis dyrektora)

Otrzymują:

1. rodzice (opiekun prawny) dziecka,
2. przedszkole, szkoła lub placówka do której dziecko uczęszcza (na podstawie pisemnego wniosku rodziców).
3. a/a

Notatki

Notatki

Notatki

Wsparcie procesu diagnozowania i opiniowania problemu gotowości szkolnej dzieci

Broszura nr 1

Diagnoza gotowości szkolnej w ujęciu interakcyjnym

(Magdalena Czub, Mateusz Wiliński)

Część 1: Rekomendowany proces diagnozy gotowości szkolnej w poradni psychologiczno-pedagogicznej

- Interakcyjne podejście do analizy problemu gotowości szkolnej dziecka
- Przebieg procesu diagnozy gotowości szkolnej w ujęciu interakcyjnym

Część 2: Rekomendowany sposób porządkowania informacji o gotowości szkolnej dziecka

- Wywiad: czynniki mogące utrudnić start szkolny dziecka oraz wspierające start szkolny dziecka (Tabela 1 i Tabela 2)
- Badanie dziecka 5/6-letniego pod kątem gotowości szkolnej (Tabela 3)
- Schemat analizy zebranych danych
- Aneks 1: Przykładowa analiza gotowości szkolnej dziecka na proponowanym schemacie

Broszura nr 2

Opiniowanie w sprawie gotowości szkolnej dzieci

(Piotr Wiliński, Mateusz Wiliński)

Część 1: Opiniowanie – stan aktualny i jego uwarunkowania formalno--prawne

- Zgłaszanie się rodziców do poradni
- Ścieżki postępowania dotyczące opiniowania gotowości szkolnej dziecka
- Wydawanie opinii przez poradnie dzieciom 5-,6-,7-letnim

Część 2: Wydawanie opinii przez poradnie

- Formularz opinii
- Przykład blokowego zredagowania opinii
- Użyteczność interakcyjnego modelu diagnozy gotowości szkolnej

Broszura nr 3

Przygotowanie szkół na przyjęcie uczniów klas I: współpraca poradni psychologiczno-pedagogicznych szkół podstawowych

(Anna I. Brzezińska, Piotr Wiliński)

Część 1: Uregulowania formalne – kontekst naboru uczniów do klas I

- Rekrutacja na rok szkolny 2014/15: podstawowe przepisy
- Zasady rekrutacji uczniów na rok szkolny 2014/15
- Rozpoczęcie spełniania obowiązku szkolnego
- Odraczanie obowiązku szkolnego
- Wcześniejsze przyjęcie dziecka do szkoły
- Nabór uczniów do klas I – jakie informacje dyrektor może zbierać?
- Przygotowanie do pracy z dzieckiem w klasie I: informacja o gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole podstawowej
- Podejmowanie decyzji o przyjęciu dziecka do klasy I w oparciu o opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej

Część 2: Przesłanki podejmowania decyzji przez dyrektora szkoły

- Czy dziecko jest gotowe do rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego?
- Czy szkoła jest gotowa do rozpoczęcia spełniania obowiązku szkolnego przez dziecko?

Instytut Badań Edukacyjnych

Głównym zadaniem Instytutu jest prowadzenie badań, analiz i prac przydatnych w rozwoju polityki i praktyki edukacyjnej.

Instytut zatrudnia ponad 150 badaczy zajmujących się edukacją – pedagogów, socjologów, psychologów, ekonomistów, politologów i przedstawicieli innych dyscyplin naukowych – wybitnych specjalistów w swoich dziedzinach, o różnorodnych doświadczeniach zawodowych, które obejmują, oprócz badań naukowych, także pracę dydaktyczną, doświadczenie w administracji publicznej czy działalność w organizacjach pozarządowych.

Instytut w Polsce uczestniczy w realizacji międzynarodowych projektów badawczych, w tym PIAAC, PISA, TALIS, ESLC, SHARE, TIMSS i PIRLS oraz projektów systemowych współfinansowanych przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.